

Van A. Hans' Kinderbibliotheek zijn nog beschikbaar :

1. Drie maanden onder de Sneeuw. — 2. Zwarte Koo. — 4. De Heks uit de Duinen.
5. Aan de Molenbeek. — 7. Karel Cogge (De Overstroming aan den IJzer. — 9. De
Jonge Vluchteling. — 13. Beter een Lap dan een Scheur. — 14. Harten van Goud.
(B. Hans). — 15. Op 't Verdrongen Land van Saaftinge. — 16. De Fee van den Kluis-
berg. — 17. De Zinneloozen te Gheel. — 18. De Hut op de Heide. — 19 Hugo Ver-
riest. — 20. De Klok van Stuivekenskerke. — 21. De Landlooper. — 22. En toch
Feest (B. Hans). — 23. Sinterklaas in 't Veerhuis. — 24. Grapjes en Vroolijke Ver-
tellingen. — 25. De Vriezeman. — 26. Verdwaald en Terecht. (B. Hans). — 27. De
Jongen van West-Roosebeke. — 28. De Jongens van den Waterkant. (B. Hans.) —
29. De Kleine Smokkelaar. (A. De Cort). — 30. De Verdrongen Stad. — 31. Het Wees-
je van Brugge. — 32. Schoone Daden. — 33. Een plezierige Vacantie. — 34. Nog
Grapjes. — 35 Het kindje van de zee. — 36. In de Moeren. — 37. De Vlucht in de
Koffer. — 39. De Man uit den Toren. — 40. Spreekwoorden en Verhalen. — 43.
De Veerman van 't Zwin. — 44. 't Grafje in de Duinen. — 46. Broederliefde (de
gebroeders van Raemdonck). — 47. Brugge en Omgeving. — 48 Eerlijk duurt het langst.
49. De Kleine Verspieder. — 51. Een Lastig Geschenk. — 52. Zonder Ouders.
(B. Hans). — 53. Een Kerstfeest in Vlaanderen. — 54. Arme Bedelares. (A. De Cort.)
— 55. De Verloren Zoon. — 56. In 't Bosch van Houthulst. — 57. Nog Gered. (B.
Hans). — 58. Uit de Oude Doos. — 59. Dokter Jenner en Jenny. (J. Ten H-uvel). —
60. Moeder Eyer. — 62. De Wees in Londen. — 63. Sinterklaas op de Heide. — 64.
De Kinderen van den Zeeloods. (B. Hans). — 65. Bij de Boschkerels. — 66. De Kin-
deren van den Smokkelaar. — 68. De Landverhuizers. — 69. Leuwitje Van Damme —
70. Van alles wat. — 71. Nieuwsgierig Aagje. — 72. Een Moedige Kermisjongen. —
73. Trouwe Vriendschap — 75. Aan de Kust. — 76. Het Bultje. (B. Hans). — 77. De
Pastoor van Lapscheure. — 78. Samen uit. — 79. De verrassing van Audenaarde. —
81. Een Pak van 't Hart. — 82. Vaderlandsche Verhalen. — 85. De overwintering op
Nova-Zembla. 86. Hoogmoed komt voor den Val. — 89. Hoe Sinterklaas hielp. — 90
In Grooten Nood (Annie Hans). — 91. Kerstmis aan Zee. — Toch beter thuis. — 104
Denk aan Moeder. — 110. Robinson Crusoe — 111. Hendrik Conscience. — 116. Een
Blijde Sinterklaas avond. — 117. Peter Joannes (B. Stryns) — 121. Hoog Bezoek
— 122. De wonderlijke Zwaan. — 123. Uit Rango Dagen. — 125. De
Flinke Baanwachster. — 129. De Kerels van Lampernisse. (Zannekin). — 127.
Eliza's Vlucht. — 128. De Gelaarsde Kat. — 129. De Dochter van den Blauwer. —
130. In Vacantie. — 131. Gered uit de Sneeuw — 132. Tinneke. — 133. De Helden
van Stekene. — 134. Onrechtvaardig Gestraft. — 185. De Apostelbrokken van Rупel-
monde. — 136. Tijl Uilenspiegel. — 137. Com Tom. — 138. Alfreds Vacantie. — 139.
Metha's Avonturen. — 140. St-Niklaas te Mechelen. — 141. Kerstavond van Bertje. —
142. Op 't Oud Kasteel. — 143. De Reis in de Wildernis. — 144. Rij de Kabouters. —
145. De Spionnen op den Toren. — 146. De Jongen van Gaver — 147. Een Jaar van
Huis. — 148. De Schat in de Duinen. ; 149. Oud Moederke. (C. Maerten). ; 150. De
Smokkelaars van de Zee. (J. Godde is). ; 151. De Brand. ; 152. De Schat in de Mijn
(B. Hans). ; 153. Het Graf in 't Bosch. ; 154. Het Berouw van den Strooper. ; 155.
't Kasteel Hoogdonck. ; 156. Van de Hut naar het Paleis. ; 157. De Heldhaftige
Mijnwerker. — 158. Brave Harten. (tooneelstukje). — 159. Karel de Goede. — 160. Na
veel avonturen. — 161. Gered door een aap. — 162. Jan Breydel. — De slag der
Gulden sporen. — 164 Van den dood gered. — 165 — Het Bocheljongetje (J. Melaerts)
166 — D. Toovenaar. — 167 — Van drie roovers. — 168 Een jonge held — 169 Jacob
Van Art velde. — 170. De overwinning van Karel. — 171. Geneveva van Brabant. —
172. — Een avontuurlijke reis. — 173. De strijd met den wolf — 174. Een vreeselijke
avond. — 175. De gevluichte slaaf. — 176. In de Vliegmaschine. —

Richt u voor Kinderbibliotheek tot A. Hans-Van der Meulen, Contich.

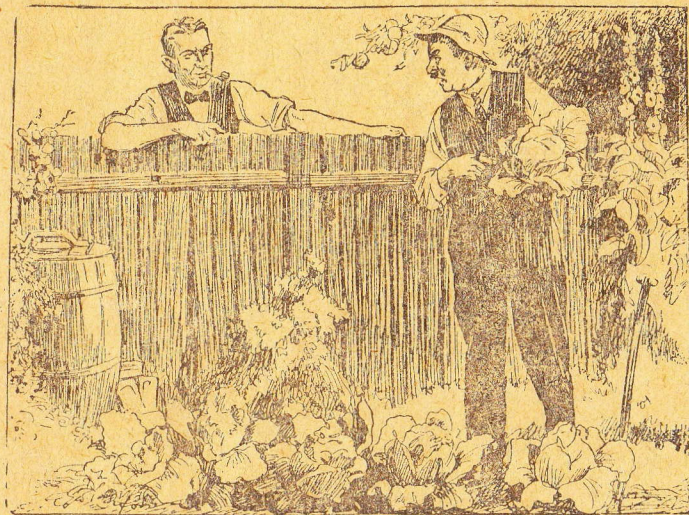
A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

4-2-28.

A. HANS.

Nr 181

Terug bij Vrouwen en Kinderen

Uitgave Hans-Van der Meulen, Contich.

BERICHT

De Kinderbibliotheek is wellicht de eenige uitgave in ons land, welker prijs nooit verhoogd is geworden. Maar nu er weer opslag is op verschillend gebied, zijn wij verplicht den prijs onzer boekjes op 60 centiemen te stellen. We zijn overtuigd, dat onze vele lezeressen en lezers trouw zullen blijven aan de Kinderbibliotheek, die hun nog vele boeiende verhalen belooft. Zoo hebben we voor de eerstkomende nummers onder meer « De Reis van Columbus », « Robin Hood », « De schilder van Karel den Stoute », « Jack de Cowboy », enz. enz. Ook vroeger verschenen nummers zullen gedurig herdrukt worden, voor de nieuwe lezers en hen, die de volledige verzameling willen bezitten.

TERUG BIJ VROUW EN KINDEREN.

I.

— Is 't waar, verhuist ge naar de stad? vroeg Frans Vincke aan Louis Mulder, die bij zijn ge-
buur werkte.

— Ja. Ik krijg er werk in de fabriek. Ik ben
het moe hier op het land te wroeten.

De mannen spraken met elkaar over de schut-
ting, die de hoven scheidden.

— Maar zult ge het ginder gewoon worden?
vroeg Vincke. En uw vrouw?

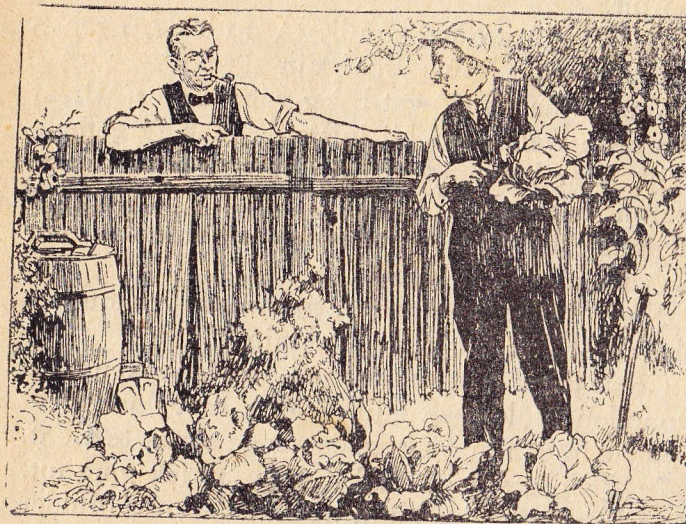
— Waarom niet! Als we er goed ons brood
hebben!

— Dat hebt ge hier ook.

— Zoo en zoo. En ik zal in de stad niet in de
fabriek blijven. Als ik het er wat gewoon ben, ga
ik handel drijven en veel geld verdienen.

Vincke schudde het hoofd.

— 't Zal een heel ander leven zijn, hernam hij.
Hier heele dagen in de open lucht en ginder bin-
nen de muren van 's morgens tot 's avonds...

De mannen spraken met elkaar over de schutting (blz. 2).

— Dat went wel! En als ik wat geld bijeen heb en handel drijf, kom ik ook weer in de buitenlucht.

Louis Mulder lachte om de opmerkingen van kennissen.

— Achterlijke mensen, zei hij. Maar ik wil vooruit.

Marie, zijn vrouw, zou liever op 't dorp gebleven zijn, maar Louis dreef zijn zin door.

Marie was soms wat bang voor Louis. Braaf was deze wel, maar hij luisterde toch te gemakkelijk naar kamaraden. En Louis was al eenige keeren bedronken thuis gekomen. 's Morgens schaamde hij zich over. En hij beloofde dan, dat het niet meer zou gebeuren.

Nu had hij al een heelen tijd woord gehouden. Maar wat zou het in de stad zijn?

Louis dreef zijn zin door en eenige weken later woonden Mulder en zijn vrouw met hun klein Louisje in een huisje van een enge straat te Gent.

't Was Zaterdagavond. En de fabriek ging uit. De arbeiders haalden hun weekgeld. Louis Mulder leunde tegen den muur, juist onder een gaslantaarn.

— Louis, staat ge weer te droomen? klonk het.

— Gij gaat toch mee, nietwaar?

— Waarheen?

— Waarheen! Maar denk dan toch eens na!

Wie was er deze week vijf en twintig jaar getrouwd? Frans Kuipers, en ge weet toch, dat we besloten hebben hem dezen avond te vieren! Al de mannen onzer zaal komen samen... Gij moogt niet uitsteken!

— Maar ik ga altijd naar huis!

— Ja, dat weten we wel, en 't is flauw genoeg, dat ge om uw kamaraden zoo weinig geeft. Maar nu gaat ge mee. Frans Kuipers zou beledigd zijn en wij ook. We leggen elk vijf frank uit... dat is toch 't spreken niet waard... Gij gaat mee! Zeg, Miel — en de man riep een werkgezel — Louis Mulder zou willen naar huis gaan.

— Wat, naar huis gaan... ons allen dat affront aandoen! Welnu, als gij ons niet wilt kennen, dan kennen wij u ook niet meer! sprak de ander.

Louis Mulder schrok. Hij werkte met dertig man in een zaal, en dikwijls moest hij hun geplaag verduren... En als ze nu eens openlijk vijandig werden!

Hij beefde als hij er aan peinsde.

Louis dacht aan een arbeider die eenige weken geleden om de plagerijen van zijn werkgezellen de fabriek ontvlucht was. En nu antwoordde hij:

— Ja, ik ga mee!

Louis werd echter triestig. Ha! hij zou nu medegaan... den eersten keer sedert hij hier werkte. Hoe lang was dat ook? Zes weken pas... En

Marie, zijn vrouw, die hem nu verwachtte in de zindelijke kamer... en Louisje, zijn lief, tweejarig kindje, netjes gewasschen, een versch hemdje en nachtkleedje aan. En hij nam de kleine dan op den schouder en droeg haar heen en weer, en danste er mee...

En nu zou moeder met Louise blijven wachten. Maar Louis Mulder durfde niet weigeren...

Louis gaf vijf frank voor het feest. 't Was niet veel, zeiden de mannen... Maar Louis bracht 's Zaterdagavond een stuk chocolade, een oranje-appel of een andere versnapering voor zijn Louisje mede, en hij ging 's Zondags met vrouw en kind uit.

Veel geld voor vermaak kon hij niet besteden. Maar nu... niets voor Louisje... niets bijzonders morgen.

Vijf frank moest besteed worden om Frans Kuipers te feesten... den ruwen dronkaard.

En nog nadenkend zakte Louis met den hoop mede naar «De Zoete Pinte», een kroeg in de buurt, waar Threes, de slordige waardinne, haar gasten met vriendelijken lach begroette.

't In gezamelde geld werd op tafel gelegd: honderd vijftig frank.

— Ge doet me veel eer aan! riep Frans Kuipers, een lange, magere man, wiens gezicht de sporen van drankmisbruik vertoonde. Ik zal ook niet achterblijven... daar!

En onder 't gejuich en 't handgeklap der anderen smeed hij twintig frank op tafel.

— Vijf en twintig jaar getrouwd! schreeuwde de man weer, ja, dat moet gevierd worden. Mijn vrouw wilde den dag niet vieren, maar ik zeg hij moet gevierd worden.

— 't Geloof het wel dat zijn vrouw den dag niet vieren wilde, fluisterde iemand Louis toe. Vijf en twintig jaar getrouwd... maar Frans heeft in die vijf en twintig jaar nog nooit de helft van zijn loon afgegeven, en voor één vriendelijk woord kreeg zijn vrouw er honderd leelijke!

Louis antwoordde niet, maar dacht:

— En nu smijt hij daar twintig frank op tafel... en voor zoo'n kerel laat ik Marie en Louise wachten.

Maar hij durfde niet heengaan. Wat zouden de mannen wel zeggen? En dan in de fabriek... in de zaal... hun plagerijen!

— Frans, duizend maal proficiat! riep Threes, de waardin. Ge viert uw feest bij mij, welnu, ik zal ook niet gierig zijn, ik zal u allen tracteeren op aardappelen en haring.

De sluwe feeks wist wel, wat ze beloofde. Aardappelen met de schil... en met veel zout... en eenige wel gezouten haringen... ja veel, veel zout... en dan kregen de mannen dorst... en dan zouden ze niet toekomen met het uitgelegde geld.

Ja, 't zou een voordeelige avond worden voor

Threes. En het feest begon, een feest van drinken en zwetsen.

II.

In haar klein huisje zat vrouw Mulder te naaien. Een tweejarig kindje speelde in zijn stoel. Marie verwachtte haar man.

En 't kindje in zijn nog gebroken, maar voor ouders zoo heerlijke spraak, snaterde:

— Seffe komt vake thuis.

— Ja, Louisje! En wat brengt vake mee? vroeg de vrouw met haar zoete, heldere stem.

— La... la...

— En krijgt moêke niets van de chocola?

— Ja... moeke mag bijten...

En zoo keuvelde vrouw Mulder met haar kind. Zij gevoelde zich gelukkig... Ze had er tegen opgezien naar de stad te komen... Ginds buiten had ze haar jeugd doorgebracht.

En nog kon ze verlangen naar buiten, naar de natuur... naar dat lieve huisje, en ze stelde zich voor, hoe Louisje daar spelen zou in 't gras. Maar hier, die nauwe duffe straat, zonder lucht en zonder zon, en zonder groen! Geen boomen, geen bloemen, tenzij eenige armoedige plantjes in potten achter een raam.

Doch Louis wilde naar de stad, waar er meer te verdienen was, en zij had toegegeven, ofschoon

met angstig harte. Louis was braaf, maar zooals de menschen zeggen, « met een strooitje te trekken ».

O, zeker op 't land werd er ook gedronken en daar ook waren kroegen. Maar ginder had ze Louis meer onder haar bereik, en hij had leiding noodig! Maar hij paste op.

— Vake komt seffe, snaterde Louisje weer.

— Nog een minuutje, liefje, zei Marie naar de klok kijkend, een erfstuk van haar ouders, een schoone, ouderwetsche klok, met koperen plaat.

De buurvrouwen waren jaloersch van die klok en dikwijls kwamen ze « 't boerinneke », zooals ze Marie noemden, vragen hoe laat het was.

Zeven heldere slagen weerklonken.

— De kok! zei Louisje.

— Ja, nu komt vake!

— Vake en de la, la!

— Zou de klok vóór zijn, mompelde Marie na een poosje. Maar neen, dat kan niet... Och, ik ben kinderachtig. Als Louis maar een minuutje later thuis komt, gevoel ik me al ongerust. Moest hij het weten, hij ware kwaad, en hij zou gelijk hebben ook.

Kwartier over zevenen!

— Waar blijft hij toch, sprak de vrouw bij zich zelf. Och! hij wordt zeker opgehouden.

En ze naaide voort. Louisje werd ongeduldig. De moeder nam het kindje op den schoot.

Weer sloeg de klok... Half acht!

En Marie luisterde, hoopte bij elken stap daarbuiten, dat het Louis zijn zou... Of was hij naar de herberg?

— Neen, neen! stormde het in Marie's harte.

Wat dan, wat dan?

— Va-ke... la-la... vezelde de kleine nog, en toen vielen haar oogjes toe, en 't kind lag rustig te slapen tegen het zoo angstig moederhart.

Marie stond voorzichtig op en legde het kindje te bed.

— Misschien is er toch overwerk, mompelde de vrouw, al geloofde ze 't zelf niet. Ik zal eens bij vrouw Kuipers gaan hooren... haar man werkt in dezelfde zaal als Louis.

Spoedig was ze bij de woning van Kuipers... Het was rumoerig daar binnen. Marie stak de deur open, welke in de huiskamer uitkwam. En hoe rommelig daar!

Op den grond eenige vuile, slordige gekleede kinderen... aan 't vechten. En madam Kuipers — want deze noemden elkander madam — stond zweetend en blazend aan de waschkuip... op Zaterdagavond!

— Wie we daar hebben! riep de moeder met haar schelle stem. 't Boerinneke! Neem me niet kwalijk, 't is maar bij manier van spreken... goên avond, madam Mulder... Is de kleine niet wel? Wat pijn in 't buikske! — Stil, deugnieten,

— vervolgde ze tot haar kinderen, en moeder smee een gulp water naar de bende. Stil... ik kan niets verstaan.

En weer tot Marie:

— Is de kleine ziek? Pijn in 't buikske? Anijs... madam... wat anijs uit «'t Trompetterke».

— Louisje slaapt gerust. Maar zeg eens, is er overwerk in de fabriek?

Madam Kuipers hief de handen op en kreet:

— Overwerk? Dat kunt ge begrijpen! Er zou overwerk zijn! Nu, in dezen tijd! Waarom vraagt ge dat? Is uw Louis nog niet thuis?

— Neen!

— Die plakkers... die verleiders... moesten ze uw man nu ook meetrekken? Ha! ik weet wat er van is, madam! Ze vieren feest. Ik ben vijf en twintig jaar getrouwd... Zoo zegt Frans toch... maar mij is 't niet waard om op mijn trouwboekje te kijken of 't waar is! Vijf en twintig jaar ellende... Maar natuurlijk, zij zoeken altijd wat, om te kunnen drinken! Ik vier feest bij de waschkuip... hij zit in «De Zoete Pinte»... Threes' huis is beter dan dit. Daar is er geen bende lastige jongens... En ze zullen uw Louis megelokt hebben! Die schavuiten! Moeten ze nu dien stillen man ook bederven! We waren jaloersch van u, madam... maar ik vrees, dat we u al gauw niet meer zullen moeten benijden.

— Hoe heet die herberg? vroeg Marie.

— « De Zoete Pinte »... den drankduivel zouden ze die kroeg beter noemen... oh 't verdriet der vrouwen! Ja, daar zitten ze nu, te drinken en te zingen... en ze geven niets om ons... niets, niets.

— En waar staat die herberg?

— Recht over de fabriek... Ze vallen er in, als ze uit de poort komen... in dat hol!

Marie ging heen. Ze trad haar woning binnen. Haar kindje sliep gerust. Marie spoedde zich naar de fabriek..

Ze behoefde niet te zoeken naar de herberg... Woest gezang klonk uit 't kroegje!

De tranen sprongen Marie in de oogen. Zou ze dat meer moeten doen... haar man uit de herberg trekken? Ze vatte de kruk en duwde de deur open.

Een lucht van drank greep haar aan en de rook van vunzige tabak sloeg op haar keel...

— Kom maar binnen! riep men. Hoe meer volk hoe meer leute... Wel, 't is een vrouw!

— Louis! riep Marie. Louis! smeekte ze.

— 't Is 't boerinneke... Ze komt haar baasje halen! spotte Frans Kuipers. Alloh, Louis, braaf naar huis en naar bed en spreek maar schoon om geen rammeling te krijgen. Morgen geen Zondag-

cent... de heele week droog brood... en geen tabak. Ze zal u leeren zoo stout te zijn!

Een onbedaarlijk gelach steeg op.

— Ze zal hem naar zijn werk brengen en 's avonds afhalen als een schoolkind.

— Hij krijgt op de broek... ze legt hem over haar knieën...

Zoo klonken de spotwoorden snel achtereen... Maar boven die laffe, gemeene taal, hoorde men Marie's smeekende stem:

— Louis, kom mee... Louis, luister niet naar hen!

Louis was al onder den invloed van den drank en werd kwaad.

— Marie, ga naar huis! riep hij norsch. Ik zal komen als ik wil.

En de kerels juichten luide:

— Bravo! Wel gesproken. Waar moeit ze zich mee!

Mulder stond op en verdwaasd keek hij naar zijn vrouw, die nu ook nader getreden was. Ha, het was haar man... en hij stond aan den rand van den afgrond... en zij moest hem redden! Wat gaf ze om die dronkaards, om hun spottaal... Ze tarte de kerels, die ook haar huisgezin wilden vernielen.

En Marie nam Louis bij den arm en smeekte weer:

— Ga mee... ga seffens mee!

— Moeder en 't jonkske! schreeuwde Kuipers. Dat moest de mijne eens doen!

— De uwe! antwoordde Marie verontwaardigd. De uwe is aan 't weenen van wanhoop bij uw ongelukkige kinderen.

— 't Zijn uw zaken niet, moeial! riep de jubilaris nijdig.

— En ge wilt ook mijn gezin ongelukkig maken... Ge kunt niet verdragen dat een ander niet drinkt... Ge moet hem meelokken...

— Stil, mannen! spotte Miel. Ze is aan 't preeken... We krijgen nog een sermoen! Aandacht, als 't u belieft!

Weer steeg een schaterend gelach op. Louis voelde al die spottende blikken op zich gericht... en valsche schaamte en ook de drank maakte hem laf.

— Zijt ge nog niet weg? vroeg hij driftig aan zijn vrouw en ruw stootte hij haar van zich af.

— Nu zijt ge tenminste een kerel! riep Kuipers. Hadt ge moeten meegaan, 'k bezag u van mijn leven niet meer!

— Louis, als ge 't voor mij niet doen wilt, ga dan mee voor ons kind. Het heeft zoo om u gevraagd! smeekte Marie half weenend.

— Ha, nu moet hij nog aan 't wiegekoord gaan trekken! lachte Kuipers.

— En de papflesch geven! voegde een ander

er bij... Het kindje busselen... schoone doeken aandoen!

Louis zag zijn echtgenootte woest aan en schreeuwde:

— Ga naar huis! Zijt gij niet beschaamd om Louisje zoo lang alleen te laten? Ga naar huis!

Marie gevoelde zich wanhopig... En haar blik viel weer op Louis en dan op dien dronkaard... en op al de flesschen ook, met 't vergif... op de sluwe feeks achter de toonbank, die haar grijnzend aanstaarde.

En ze riep:

— Lafaards... ellendige lafaards... gij drinkt en uw vrouw, uw kinderen schreeuwen om brood!...

Threes sprong boos naar voren.

— Gij moet hier geen ruzie komen maken. 'k Dacht, dat ge een druppeltje wildet... Moet gij mijn herberg een slechte reputatie geven?

— Uw pesthol... schreeuwde Marie driftig.

— Wat, wat... Zeg dat nog eens! Mijn treffelijke herberg een pesthol! snauwde de waardin, de vuisten ballend. Neem gij u ventje mee... rap, neem hem mee... Maar mijn huis uit... Alloh... manneke, daar, sta op... en ga mee... ga mee om uw rammeling...

— Ik ga niet mee! riep Louis met een vloek. Marie, 't is nu genoeg... ga naar huis!

— Denk om ons Louisje... O! ga toch mee.

Louis, kom... Louis, we waren zoo gelukkig. Ge bemint ons toch... Ge geeft toch meer om ons dan om die bende...

Maar de man werd nog kwader en de deur met een smak open trekkend, stootte hij zijn echtgenoot buiten en sloeg de deur weer wild toe.

— Daar! riep hij. En dat er nu nog een met mij lacht!

— Bravo! brulde 't gezelschap.

— Ja... zoo moet ge die vrouwen zulke streken afleeren! riep Kuipers. Alloh! we drinken op onzen flinken maat... op onzen besten vriend.

Eenige minuten stond Marie als wezenloos op de straat. Dan leunde ze 't hoofd tegen den muur en brak in hartstochtelijke snikken los. Zoo ging ze naar huis toe.

Marie legde zich te bed, maar ze bleef helderwakker. En ze weende veel. Eindelijk hoorde ze gerucht. Woest dronkemansgezang weerklonk in de straat.

Ze keerden terug, de feestvierders, in 't holst van den nacht.

En bij die bende was haar Louis! O, hoe kon hij. 't Gezang klonk nader... men bonsde tegen de deur... stemmen klonken nu voor 't huis...

— De stok ligt gereed... De zweep of de stoofhaak!

— Pas op, ze staat misschien al wachtend achter de deur.

't Was weer dezelfde gemeene spottaal. De deur werd geopend... een man viel naar binnen... Louis rolde stomdronken op den vloer...

Woest balde Marie de vuisten. O! die kerels hadden hun doel bereikt, die lafaards! Daar lag nu haar man.

— Louis, sta op, zei ze... Toe probeer op te staan...

De dronkaard antwoordde niet.

— Louis, zoo kunt ge toch niet blijven liggen. Kom, ik zal u helpen.

En schreiend trachtte ze hem op te heffen.

Lang duurde het eer Mulder op 't kamertje was, doch eindelijk toch viel hij zwaar op zijn bed.

Den volgenden morgen was Louis Mulder ziek. Hij sprak niet. Maar hij schaamde zich. En toen hij zich beter voelde, beloofde hij de herberg te mijden.

Helaas, hij hield zijn belofte niet. Hij liet zich nog verlokken. Hij zei, dat hij wilde leven als de stadsmenschen. Hij moest onder 't volk komen om handel te drijven.

Tot zijn ongeluk ontmoette hij Antoon Vermeersch, een dorpsgenoot, die in de stad rond zwierf en zoogenaamd handel dreef. En Louis, die de fabriek moe werd, zou met Vermeersch zaken

beginnen. Ze gingen heele dagen uit, om koorden te verkoopen.

Dikwijls kwam Louis dronken thuis... Marie had geen invloed meer op hem. De drank kreeg meer macht. Ze vroeg voortdurend naar 't dorp weer te keeren. Dan werd Louis kwaad.

't Was ongelukkig in haar huisje... Maar eindelijk dreef de armoe hen weg naar buiten,

III.

Een jaar was verlopen. Marie Mulder woonde in een klein huisje, op haar dorp. Louisje had er een zusje bij gekregen en moeder moest hard werken voor haar kinderen.

Louis zwierf heele dagen, en ook nachten, rond met Antoon Vermeersch. Ze stroopten en smokkelden. En wat ze verdienden, dronken ze op.

't Leek of Louis niets meer gaf om zijn gezin. En Marie had bij de armoede ook veel verdriet. De menschen voelden medelijden met haar.

Op een morgen zat ze moe in een stoel. Marie hoorde buiten lawaai. De menschen liepen samen en spraken luid. Geen wonder, men had van morgen in het woud het lijk gevonden van Florimond Verduische, den boschwachter van 't kasteel.

En men zei, dat Antoon Vermeersch en Louis Mulder hem gedood hadden. Men wist dat de

Op een morgen zat Marie moe in een stoel (blz. 18).

boschwachter ze dikwijls om het stroopen achtervolgde. En gisteren hadden die mannen den boschwachter nog uitgescholden op de dorpsplaats.

Twee gendarmen traden Marie's huis binnen.

— Waar is uw man? vroeg een van hen.

— Mijn man! kreet Marie. Hij is weg. Maar wat is er gebeurd? Wat heeft hij misdaan?

— Is hij den heelen nacht niet thuis geweest?

— Neen... Maar wat is er gebeurd?

— Een moord, 't is geen geheim.

— Een moord! gilte de arme vrouw. Maar dat kan Louis niet gedaan hebben! Wie is er vermoord?

— Florimond, de boschwachter.

Marie begon eensklaps te beven, en een oogenblik was het, of alles om haar draaide. Het was geen moord om geld... 't was een wraakneming... en Louis was een strooper.

De gendarmen gingen heen. En Marie bleef angstig wachten. O, wat zou er nog gebeuren!

Tegen den middag kwamen eenige heeren uit de stad.

— Het parket, zeiden de dorpelingen.

Het lijk lag nog op de plaats, waar het gevonden was, in het bosch. En Florimond Verduische had hevig geworsteld om zijn leven te verdedigen. In zijn rechterhand zat een groote vlok haar gekneld... ros haar...

— Antoon Vermeersch is ros, zei de veldwachter.

De boschwachter was door een messteek gedood. Op eenige stappen afstands lag zijn geweer dat nog geladen was. Blijkbaar had men den ongelukkige overvallen.

— Ziehier! riep de veldwachter eensklaps. Een heft van een mes... 't is bebloed.

— 't Mes is gebroken, zei een der rechters, het houten heft aandachtig bekijkend. Er staan twee letters in: L. M.

— De maat van Vermeersch heet Louis Mulder, hernam de veldwachter. We moeten niet verder zoeken.

De gendarmen kregen bevel onmiddellijk de verdachten op te sporen, maar deze waren nergens te vinden. Het parket begaf zich naar de woning van Mulder en Vermeersch, en beide vrouwen moesten bekennen, dat hun echtgenoot den ganschen nacht niet thuis was geweest. Van dorpelingen hoorde men dat gisteren Vermeersch en Mulder den boschwachter hevig uitgescholden hadden. Mulder had hem zelfs een spion, een slaaf van de groote bazen genoemd.

Later waren beide mannen nog samen gezien nabij het bosch.

Marie was radeloos. Ze sloeg in wanhoop haar armen om heur beide kinderen en snikte.

— O, schaapjes... wat heeft uw vader ge-

daan... welk een vlek zal er ook op u rusten...
Wat zult ge moeten hooren als ge groot zijt?
Waarom neemt God ons niet in den Hemel! Waar-
om moeten wij leven!

Eenige dagen verliepen en ondanks de ijverig-
ste nasporingen bleven Mulder en Vermeersch on-
vindbaar.

Ieder sprak schande over de moordenaars en be-
treurde het, dat ze uit de handen van 't gerecht
ontsnapt waren.

De veldwachter, Jan Baptist, was een ijverig
man. Gedurig was hij op ronde, hopen-
de een spoor te ontdekken, al geloofde hij ook, dat de
twee kerels reeds lang over de grenzen waren.
Nederland lag dichtbij. Maar 't gerecht in Neder-
land was ook verwittigd.

Den vierden dag na de moord kwam Jan Bap-
tist bij de kleine boerderij van Vincke, zijn ouden
vriend.

— Ik ga hier even rusten, dacht hij.

En hij stapte over den boomgaard, stak de huis-
deur open en riep. Maar er was niemand bin-
nen.

— Zeker in den stal, mompelde de veldwach-
ter... 'k Zal eens zien.

En ja, in den stal vond hij de boerin, die op
een ladder stond.

— Val maar niet! schertste hij.

— Ha, Jan-Baptist! klonk het van hooger nog.

— Vincke, 'k zie u niet, maar 'k hoor uw
stem... Wat doet gij met uw oude beenen op den
ceel, jongen? hernam de veldwachter.

— Wel, we merkten dat er weer al een dozijn
eiëren verdwenen waren... Dat is nu al een paar
dagen achtereen... er moet hier een bunzing zit-
ten... misschien wel een heel nest.

— Pas maar op! 't Zijn leelijke beesten, die
kunnen bijten.

— 'k Ben er niet bang voor, antwoordde de
boer. Ik heb...

Maar in plaats van voort te spreken, begon hij
vreeselijk te gillen. En 't volgend oogenblik hing
hij met de handen aan den deelbalk te slingeren...
Hij liet zich dan vallen.

— Een been... een been! kreet Vincke. Er
ligt een mensch onder 't hooi...
ligt een mensch onder 't hooi.

Jan-Baptiste sprong wel een voet hoog van
verrassing.

— Een mensch! herhaalde hij. De moorde-
naars... één toch... Vermeersch of Mulder zit
daar!

Twee gedaanten... met stroo en stof bedekt
sprongen naar beneden... liepen Vincke omver...
snelden Jan-Baptiste voorbij...

— 't Zijn ze, 't zijn ze! riep de veldwachter.
In naam der wet, blijft staan!

En daar hij geen vuurwapen bij zich had, trok hij zijn sabel.

— Ze zullen over de grens vluchten en dan mag ik ze niet meer vangen! jammerde hij. Ha! ze zullen tegengehouden worden.

Eenige veldarbeiders hadden ook de vluchtelingen gezien en herkend, en versperden ze nu den weg. Vermeersch en Mulder namen een andere richting, maar de dorpelingen achtervolgden hen en hun aantal werd grooter.

Eerst werd Mulder gegrepen... hij had zich afgemat laten neervallen. Vermeersch verdedigde zich wanhopig, doch 't baatte hem niet!

De plichtigen waren gevat en ze kregen veel slagen en stampen terwijl ze naar de dorpsplaats geleid werden.

Marie raapte aardappelen. Louisje speelde aan den rand van 't veld. Slechts zelden sprak Louisje nog over « va-ke ». Het kleinste sliep in 't gras.

Moeder zag ginds een bende en ze keek wat er gebeurde. Dan slaakte ze een angstschreeuw. Ze herkende Louis. Ze hoorde de woeste kreten.

Marie greep beide kinderen en vluchtte er mee achter een struik en daar bleef ze zitten tot de bende uit 't zicht was.

Driftig raapte ze weer aardappelen, maar veel tranen vielen in de mulle aarde of in de mand.

Dadelijk werden de gevangenen naar de stad

gevoerd... Vermeersch bekende zijn misdaad, Mulder loochende.

Aan den onderzoeksrechter zei Vermeersch:

— We waren samen naar 't bosch gegaan om te stroopen. Toen wij onze strikken ledigden, verscheen Florimond plotseling voor ons. Ik wist niet wat ik deed, ik sprong op den boschwachter toe... Mulder greep hem ook vast... We vielen gedrieën op 't gras... De veldwachter verdedigde zich met geweld... Hij trok me 't haar uit 't hoofd... Dan omstregelde hij mijn hals... ik ging stikken... 'k Had nog juist de kracht om te roepen: « Louis... steek hem met uw mes ». Louis deed het. De boschwachter reutelde nog... hij was dood. Wij vluchtten... maar Louis zei; « Mijn mes! » Wij keerden terug... en vonden 't lemmet in de wonde, 't heft was weg... Maar dat zagen we pas later en we durfden niet terugkeeren. Eerst trokken we naar de grens, maar 'k begreep wel, dat de politie veel in Holland zou laten zoeken... Zoo, ik stelde voor, ons eenige dagen te verbergen en we deden dit in Vincke's stal.

Maar Mulder beweerde dat hij niet vermoord had en verhaalde:

— Tot zeven uur was ik bij Vermeersch, dat is waar, doch toen ben ik van hem weggegaan om te smokkelen. 'k Wilde een baaltje suiker over de grens brengen, maar 'k heb het niet kunnen doen, omdat de douaniers in den omtrek zwierven...

's Nachts ontmoette ik Antoon. Hij vertelde mij dat hij den boschwachter gedood had en maakte me bang. « Ze zullen u voor plichtig houden, zei hij, vlucht dus met mij... » Ik deed het, dwaas, die ik was...

— En uw mes? vroeg de rechter.

— 's Middags had Vermeersch het mij gevraagd om een knuppel te snijden, en hij heeft vergeten het terug te geven. Ik heb er ook niet meer aan gedacht.

Zoo vertelde Louis, doch hij werd niet geloofd. Antoon hield vol dat hij de waarheid sprak en ten laatste werden beiden opgesloten om bij de eerstvolgende zitting voor 't assisenhof te verschijnen.

IV.

Weer waren maanden voorbijgegaan.

't Was Februari, somber, koud weder. Marie zat in haar hutje... De kindertjes speelden...

Marie had veel ellende geleden... Ja, ze had zelfs gebedeld, niet hier op 't dorp... dat kon ze niet, maar in vreemde gemeenten! Daar had ze aalmoezen gesmeekt... « Onze Vaders » gelezen aan de deuren van groote boerenhuizen, daar had ze boterhammen aanvaard... en geld... en afgedragen kleederen, maar 't was voor haar kinderen...

Marie was onrustig. Vandaag werd over Louis' lot op de rechtbank uitspraak gedaan!

Ze wist het, hij ontkende en o, de vrouw wilde zoo gaarne gelooven, dat hij onschuldig was, en tegen vreemden beweerde ze het... en soms geloofde ze 't waarlijk, omdat ze hem nog lief had. maar dan kwam weer de twijfel, die vreeselijke angst...

't Werd avond... maar Marie ontstak 't lampje niet... Ze wachtte maar...

Eensklaps schrok ze... Ze beefde over al haar leden... Iemand opende de deur...

— Vrouw Mulder, zijt gij hier? klonk het.

— Ja, mijnheer de pastoor... Hebt ge nieuws, mijnheer de pastoor? Hebt ge nieuws...? Slecht nieuws, hé?... Hij is veroordeeld... Zeg het maar!

— O, de advocaat sprak zoo schoon en vroeg om vrijspraak... Hij zei, dat er niets bewezen was... Maar het hielp niet. Uw man is veroordeeld...

— En welk is zijn straf? Zeg maar alles, mijnheer de pastoor...

— Zijn leven lang...

— Nooit zien we hem meer terug! kreet de vrouw wanhopig... Zijn leven lang opgesloten... kinderen, nooit ziet ge vader... dit kleinste kent hem nog niet, zal hem nooit kennen... Nooit, nooit! Zijn leven lang... Louis toch, Louis, ar-

me Louis... Hem straffen ze, mijnheer de pastoor... Maar drank laten ze verkoopen... den vermaledijden drank! Ha! zijn leven lang... Nooit zien we hem terug!

De pastoor poogde de arme moeder op te beuren, en diep geschokt ging hij eindelijk heen.

Marie nam haar kinderen op den schoot. En daar zat ze nu, in de donkere hut, moedeloos, wanhopig, met gebroken hart...

En ze dacht aan Louis, die thans in een cel zat... Haar echtgenoot, dien ze nooit meer zou terug zien...

V.

In de gevangenis zaten Mulder en Vermeersch. En als Mulder de gelegenheid had, beweerde hij steeds, dat hij onschuldig was.

Louis werd vreeselijk gefolterd door wroeging, want gansche dagen dacht hij aan Marie en zijn kinderen, aan de vernietiging van zijn gezin.

Vermeersch, die zijn lichaam door drank reeds jaren ondermijnd had, was zeer ziekelijk en dikwijls zei hij tot zijn gevangensbewaarder:

— Mij zult ge hier niet lang houden... Ik zal rap sterven.

Hij werd stiller en zwaarmoedig en eens veraste de cipier hem in tranen... Toen riep de gevangene:

— Ik moet den rechter spreken!

En hij haarhaalde die woorden, ja, hij smeekte voor den rechter gebracht te worden. En zekeren morgen werd hij onderhoord.

Toen Vermeersch den magistraat zag zei hij:

— Ik heb iets te zeggen dat ik nu zeggen moet, dat ik niet mee mag nemen naar de eeuwigheid... iets, dat in mij brandt... Ha! ik ben een moordenaar, een schelm... Maar 'k ben nog grooter schurk, dan gij weet... Ik heb Louis Mulder meegesleurd in dit gevang... en hij is onschuldig... Neen, grijns zoo niet... ik zweer u bij mijn ziel... ik zweer u bij God... dat hij onschuldig is! Ik alléén deed het... Ik had Louis' mes geleend... Ik stootte het Florimond in 't harte... maar ik kon niet verdragen, dat mijn maat vrij zou blijven... O, wat ben ik gemeen... Wat ben ik een schurk... Maar ik kan 't geheim niet mee nemen naar 't graf... Laat me Louis om vergiffenis smeeke... Ik zal vóór hem knielen, vóór hem kruipen... Ha! ik ben een duivel... een duivel! En zijn vrouw en kinderen... Wat ben ik een schelm!

Deze bekentenis verwekte groote opschudding. Men geloofde Vermeersch niet dadelijk. Maar deze vloog op en zwoer en zwoer nog... en beschuldigde zich zelf... en riep:

— Hij moet er uit, hij moet... hij is onschuldig!

Eindelijk werd 't onderzoek hernomen en weer zou Mulder voor het Assisenhof verschijnen... En

't duurde nog maanden, maar dan werd de ongelukkige vrijgesproken... en hij mocht weg gaan, terugkeeren naar vrouw en kinderen.

Boer Vincke was aan 't werk bij een mastbosch en op eens zag hij tusschen de boomen een gedaante.

— Mulder! riep hij verschrikt.

En Louis sprong naar hem toe en smeekte:

— Luister... Geef mij raad... neen, ik ben niet kwaad op u... Ik had alles tegen mij... Ik ben niet kwaad, Vincke... Geef mij raad! O, wat moet ik doen! Ze hebben me ginder losgelaten... ik mocht heengaan... Maar wat moet ik nu doen... wegtrekken naar den vreemde... Ja, nietwaar?

— Waarachtig niet! viel de landman in. Ge moet naar Marie gaan... naar uw vrouw en kinderen.

— Zou ik mogen? Zou ik mogen, boer? Zou ze mij nog willen zien? O, ik heb haar gemarteld, dronkelap, die ik was! Zou ik mogen naar haar gaan?

— Ja... Toen gisteren de tijding van uw vrij-spraak toekwam, liep ze met haar kinderen over de plaats en ze juichte: « Louis is onschuldig... Hij zal terugkeeren... Louis is vrij... Hij is geen moordenaar! »

— Zei ze dat? vroeg Louis met een snik. Woont ze nog in dezelfde hut?

— Ge kunt 't huisje van hier zien... Ga er heen, en, jongen, herstel wat ge misdeedt... niet van Florimond... want ge zijt onschuldig aan diens dood... maar ge weet wel...

— Ja, ik weet het, van den drank, hé? Van dien vervloekten drank! Ha! ik mag mijn leven beteren... ik mag veel herstellen... hoe heb ik het gewenscht, toen ik in 't kot zat... En nu mag ik, nu mag ik!

Louis kwam aan de hut. Hij keek door het raam en zag zijn vrouw en kinderen.

— Vake, zei Louisje.

Marie keek op. Ze trok de deur open en stak de armen uit naar den doolaar. Mulder barstte in tranen uit.

— Mag ik binnen komen? vroeg hij.

— Ja... O, we hebben u terug en nu zal alles goed worden, snikte Marie.

En alles werd goed. Mulder had harde lessen geleerd. Nu was hij terug bij vrouw en kinderen; hij dronk nooit meer, werkte flink en het geluk woonde in het gezin.

De familie betrok weer het vroeger huisje naast de hoeve van boer Vincke.

In het dorp kreeg men weer achting voor Mulder. En men bewonderde Marie, die in al haar

leed zoo moedig had geworsteld voor haar kinderen.

Als vroeger speelde Louis weer met Louisje en ook met 't jongere Martje. En de meisjes kregen broertjes.

In het stalletje kwamen een geit en een varken. Later stond er zelfs een koe.

Vermeersch was berouwvol gestorven in de gevangenis, waar de drank zooveel slachtoffers brengt.

EINDE.